

HERBARZ RODZIN TATARSKICH W POLSCE

opracował

STANISŁAW DZIADULEWICZ

*NAKŁADEM AUTORA
Z ZASIŁKIEM
KOMITETU FUNDUSZU
KULTURY NARODOWEJ*

MAREK WOLIŃSKI
Dolne Miasto 15/8
78-600 WAŁCZ

W I L N O — 1 9 2 9

SKŁAD GŁÓWNY W POLSKIM ANTYKWARJACIE NAUKOWYM

HIERONIMA WILDERA. WARSZAWA, UL. TR AUGUTTA 8

rządowy, wywiódł się ze szlachectwa przed b. heroldją Król. Polskiego w roku 1844-ym z herbem *Tarak*¹⁾.

Po Macieju (vel Aleksandrze), właścicielu Makowszczyzny w pow. kalwaryjskim, pozostały dzieci: *Eljasz*, *Samuel* i *Rozlja*. Eljasz, gospodarz w Makowszczyźnie, z żony Rozalji miał syna *Aleksandra*; ten ostatni był ożeniony dwa razy: pierwszą żoną była Elżbieta Achmatowiczówna (h. Achmat), za którą w posagu dostał Borowszczyznę w pow. kalwaryjskim; drugą żoną była Felicja Ulanówna; wraz z matką Rozalją brał czynny udział w powstaniu 1863 r., był zesłany na Sybir, matka zaś w drodze na wygnanie umarła w więzieniu w Moskwie. Samuel, kapitan w. r. na Kaukazie, posiadał maj. Aleksandrowo w pow. kalwaryjskim; za udział w powstaniu 1863 r. stracił emeryturę, umarł w 1865 r., pochowany w Winksznupiu; z żony Kunegundy Smolskiej pozostawił syna *Macieja*, urzędnika skarbowego, obecnie emerytę w Wilnie, żonatego z Ewą Bohdanowiczówną, z której synowie: *Konstanty*, b. kapitan artylerji w. r., *Jan*, magister praw, ożeniony z Wiktorją z Iwaskiewiczów i *Aleksander*, urzędnik kolejowy. *Maciej* i *Michał* w r. 1926 ziemianie w Suwalszczyźnie.

BURZOWIE. *Jan* i *Daniel* byli w r. 1773 towarzyszami w pułku straży przedniej²⁾. Więcej o tej rodzinie nic znaleźć się nie dało.

BUTLEROWIE herbu BUTLER (na tarczy srebrnej kosz z kwiatami; na hełmie w koronie szlacheckiej trzy pióra strusie czerwone, na nich róg). Podług Macieja Tuhana-Baranowskiego są pochodzenia zawołańskiego³⁾ i przybyli na Litwę w połowie XV wieku jako prości żołnierze w którejś z chorągwi ordyńskich. W źródłach archiwalnych o nazwisku tem głucho zupełnie. Widocznie powstało późno i oczywiście przyjęte zostało przez któregoś z tatarów litewskich na pamiątkę służby wojskowej w poczcie jednego z Butlerów (Jakóba lub Jana) w drugiej połowie XVII-go stulecia. Wobec braku wszelkich danych, który z Butlerów pierwszy zaczął się tak pisać, niepodobna określić dokładnie ani ich pochodzenia, ani też osoby pierwszego protoplasty.

Herb Butler.

Na widownię Butlerowie występują dopiero w końcu XVIII-go

¹⁾ Ibidem. Córka Jakóba *Zofja* była zamężna za Aleksandrem Achmatowiczem (Boniecki), druga córka *Elżbieta* za Mustafą Józefowiczem (Uruski). ²⁾ Arch. Gł. Warsz. Akta Wojsk. ks. 158, Nr 24. ³⁾ Kruman. O muślimach, str. 62.

stulecia w osobach: *Mustafy*, drobnego właściciela ziemskiego w wileńszczyźnie, i synów jego: *Aleksandra*, w roku 1792-im towarzysza w chorągwi lekkiej pułkownika Azulewicza, i *Jana*, wylegitymowanego ze szlachectwa przed deputacją wywodową wileńską w r. 1819-ym¹⁾.

BUZUNOWIE. Zawołzańcy, zapisani do chorągwi ułańskiej. Jednego pochodzenia z Karzajewiczami (ob.). Protoplastą ich był *Chodyr*, kozak ułański, ojciec *Bogdana*, występującego w popisie r. 1528-go²⁾. Tego ostatniego synem był *Buzun*, wzmiankowany w popisie r. 1567-go jako właściciel części w Łososnie³⁾. Buzun miał syna *Achmecia*, ten zaś zostawił syna *Assana*, w roku 1631-ym mułę w Łososnie⁴⁾. Odtąd o Bozunach głucho zupełnie — widocznie mułła Assan potomstwa nie zostawił...

CAREWICZE. Uruski w swym herbarzu⁵⁾ podaje, że *N.* rotmistrz królewski tego nazwiska poległ pod Chocimem w roku 1621-ym. Tymczasem „carewicz“ było jedynie przydomkiem, używanym przez parę rodów tatarskich, bezpośrednich potomków chanów panujących, i poległy pod Chocimem rotmistrz był to Machmeć Islamowicz Carewicz—Puński (patrz Ostryńscy i Puńscy).

CHAĆBIJEWICZE (WAZBIJEWICZE) herbu BOŻAWOLA. Pod tak mylnem brzmieniem nazwiska podaje Uruski dwukrotnie członków rodziny Chaźbijewiczów, wylegitymowanych ze szlachectwa w latach 1832 i 1850-ym przed deputacją wywodową wileńską⁶⁾ (ob. Chaźbijewicze).

CHAJLASIEWICZE — zob. Ajlasiewiczze.

CHALECCY herbu BOŃCZA. Tuhon-Baranowski zalicza ich do zawołzańców pochodzenia szlacheckiego⁷⁾. Tymczasem ich protoplastą był *Alej*, poddany książąt Radziwiłłów, którego syn *Chalecki* był w roku 1598-ym wójtem mińskim i również poddanym ks. Krzysztofa Radziwiłła⁸⁾. Od tego wójta wywodził swe pochodzenie przed 1831-ym rokiem *Jan*, syn *Mustafy*, z herbem Bończa przed deputacją wywodową grodzieńską⁹⁾, ponieważ jednak nie przedstawił wszystkich dokumentów, któreby ciągłość filjacji od wójta rzeczzonego dowiodły, heroldja petersburska w rezultacie ostatecznym zatwierdzenia szlachectwa petentowi odmówiła¹⁰⁾. Obecnie

¹⁾ Uruski. Rodzina, t. II, str. 97. ²⁾ Metr. Lit. Ks. Publ. I, karta 114. ³⁾ Rękopis w Nieświeżu, karta 882. ⁴⁾ Metr. Lit. Ks. Lustr. XII, karta 62. ⁵⁾ Rodzina, t. II, str. 127. ⁶⁾ Uruski. Rodzina, t. II, str. 139 i tom V. ⁷⁾ Kruman. O muślimach litewskich, str. 62. ⁸⁾ Ks. Gr. mińska Nr. 11775, karta 242. ⁹⁾ Uruski. Rodzina, t. II, str. 141. ¹⁰⁾ Akta heroldji petersburskiej.